

# שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת שמות  
שנת תשפ"ד



גליון  
מ'



## שיעורי חינוך

יום שלישי פרשת משפטים התשפ"ג - קרית ברסלב - ליבערטי יע"א

### • חזוק והדרכה

זה הדבר הראשון שהמלמד צריך לדעת; העבודה שלי אינה הולכת לאבוד! מה שאני בא לתלמוד תורה במסירות נפש, בזמן הזה הייתי יכול לעשות דברים אחרים, ואני בא אל הילדים, אני מקדיש לילדים שעות נוספות כדי להכין להם דברים יפים, כל זה לא הולך לאבוד, יכול להיות שעכשו כשאני מדבר אל הילדים הם מדי צעירים בשביל להגיד לי: "תודה", ולהודות כמה יפה היה השעור, אבל בטוח שהמלים חודרות בתוכם, וכל המלים שלי עוד יבוא להם לשמוש במשך החיים.

הרבה פעמים קורה שאני פוגש אברך שלמד בישיבה לפני שנים, כבר שנים לא פגשתי אותו, וכבר לגמרי שכחתי ממנו, הוא כבר התחתן וחי את החיים שלו, והוא אומר לי: "אני זוכר עדין את השעור של לעבר על פרשת השבוע, ואני עושה את זה עד היום", "אני זוכר את השעור של לדבר אל השם יתברך, ועד היום אני עושה את זה", זהו בשבילי חזוק גדול, כי אני נזכר שבשעה שמסרתי את השעורים האלו היה נראה לי שהבחור הזה לא מעניין בשעורים שלי, היה נראה לי שאני בכלל לא מדבר אליו, הוא שחק עם משחקים של בחורים, עם הטלפון שלו וכו', ועכשו הוא בא להודות לי על השעורים.

אחד שולח פתק לשכן שלו, ואם המלמד אומר לילד משהו תקיף כל הילדים מחיכים לעצמם, - דברים שגם אנחנו היינו עושים כשהיינו ילדים.

זה גורם למלמד לחלישות הדעת, עד שהוא חושב: 'חבל על כל העבודה שהכנתי וחפשתי משל יפה, ספור יפה מצדיק, כל כך התנגעתי להסביר את הנקודה הזאת, ולאף אחד זה לא מענין'.

צריכים לדעת, יעברו כמה שנים, הילד הזה יגדל, ופתאום הוא יתחיל להזכר בכל מה שהוא שמע כשהיה ילד ולא הראה התעניינות, כי כשגדלים מקבלים כלים, ואז מתחילים להשתמש עם הדברים היפים ששמעו כשהיו ילדים.

### אני זוכר עדין את השעור הזה!

ככל שאני נהיה מבגר יותר, עוברת שנה ועוד שנה, אני נזכר בעוד ועוד דברים יפים מהתלמוד תורה, אני לא יודע אם בשעה שהמלמדים שלי דברו בפתה, אם הראתי ענין, את זה אני לא זוכר, פנראה עשיתי את מה שכל הילדים עושים, שגם לא הקשבתי לכל מלה, אבל היום אני נזכר 'שמעתי את הדבר היפה הזה מהמלמד שלי', 'שמעתי את היום הכל בא לשמוש'.

**בעזרת השם יתברך אנו מגישים בפניכם שעור נפלא שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים בויליאמסבורג יע"א ביום שלישי פרשת משפטים התשפ"ג.**

### העבודה שלי אינה הולכת לאבוד!

**ראש הישיבה שליט"א התחיל:** כמה דברי חזוק שיתנו למלמדים זה לא מספיק וצריכים לתת להם עוד ועוד חזוק. מוהרא"ש זכותו יגן עלינו מביא באשר בנחל הרבה מאוד פעמים, את מה שחכמינו הקדושים אומרים (ספרי נשא, פיסקא א): "אין מחזקין אלא למחזקין", אלו שמחזקים אחרים, אותם צריכים לחזק, כי הם צריכים הכי הרבה חזוק.

מלמדים, מורות, כל אלו שעוסקים בחינוך וכל אלו שעוסקים עם ילדי ישראל, צריכים הרבה חזוק, שידעו שעבודתם אינה הולכת לאבוד.

הרבה פעמים כשהמלמד מדבר אל ילדים הוא עלול לחשב שסתם חבל על כל העבודה והזמן שהכנתי את השעור, כי כשהוא מוסר את השעור הוא רואה שהילדים אינם מתנהגים כמו שצריך, ילדים צוחקים בינם ובין עצמם באמצע השעור, ילד אחד מפהק, ילד אחר מסתכל על התקרה, ילד אחד מסתכל על החבר שלו, ילד אחר קורץ עם העיניים לחבר אחר, ילד



• חזוק והדרכה

ולכן מאוד נחוץ שהמלמד ישים לב שכל ילד יקבל תשומת לב אישית, אם יש כיתה גדולה זה אולי בלתי אפשרי לתת בכל יום לכל אחד בנפרד מנה גדולה של תשומת לב, ועל פן צריכים לשים לב שלפחות פעם אחת במשך השבוע יקבל כל ילד תשומת לב אישית.

חוץ ממה שחייבים לפאר כל ילד, ולעשות עסק לפחות פעם בשבוע מהמעלה של הילד, מכרח כל ילד לקבל כל יום ברפת 'בקר טוב', ואצל הבנות שיש להן שתי מורות, צריכה גם המורה של אחרי הצהריים לברך כל ילדה בברפת 'יום טוב', או כשהולכים הבייתה ערב טוב'.

**מכיון שעמדו לפני 'אסיפת הורים', מסר ראש הישיבה שליט"א כמה הוראות הנוגעות למחנכים באסיפת הורים.**

**ראש הישיבה שליט"א אמר:** היום תתקיים אם ירצה השם 'אסיפת הורים', בה יפגש הצוות עם ההורים.

**לא לתת מחמאות מזיפות**

צריכים לדעת שאי אפשר להגיד שקר על ילד, כל אבא ואמא יודעים טוב מאוד איזה ילד יש להם, האבא צוחק מהמלמד כשהוא אומר לו מחמאה מזיפת. מחמאות מזיפות לא שוות כלום, לא לילד ולא להורים שלו, ולא לאף אדם, זה מעצבן, זה עושה בחילות, וזה גם יכול להשניא את המלמד בעיני האבא, האבא פועס כשהוא שומע שהמלמד מציק לו אודות בנו בדברים מזיפים.

אחת ממשיפחתי היתה בבית הספר, היא לא היתה כל כך רזה, והיא היתה באה הבייתה ומספרת שהמורה שלה נתנה לה מחמאה שהיא רזה מאוד... וזה מאוד הציק

שהאמורים הקדושים לפני שהתחילו לומר את השעור הם אמרו בדיחה, ונהיתה אורה שמחה, ואחר כך הם נהיו מאוד רציניים, ובזמן שהם מסרו את השעור שררה יראה גדולה מאוד.

ולכן בזמן מסירת השעור חייבת לשור דרך ארץ גדולה מאוד, אבל מיד כשסיימו את השעור, בזמן ההפסקה וכדומה, כשהמלמד מסתובב בכיתה או מחוץ לה, שיעניק חינוך לילד, מלה טובה לילד.

כשהילדים מאוד מפקדים, הם רועדים מפחד שהולכים להרביץ להם או שהולכים להעניש אותם, הם נהיים מתוחים מאוד וזה סוגר להם את המוח, וגם הלב שלהם נסגר, ואי אפשר לפעל אצלם אחר כך שום דבר.

אפשר לראות באשר בנחל את כל המכתבים שמוהרא"ש כתב לי (אפשר בקלות לקלט איזה מכתבים נכתבו אלי, כל המכתבים שמדבר בהם על ישיבה עם בחורים) ומוהרא"ש זכותו יגן עלינו כותב לי הרבה פעמים: **"ראה שתהיה אורה שמחה בישיבה, שלא יהיו מפקדים"**.

**לתת לילדים תשומת לב**

מלמד חייב לזכור לתת לכל ילד וילד תשומת לב אישית. אנשים חושבים שהמלה 'צומי' היא מלה רעה, משתמשים בה כדי לצעק על ילד כשאומרים לו: **"אתה צריף צומי"**... זה לא נכון, תשומת לב זה דבר מאוד בריא לאדם, רק אנשים חיים רוצים תשומת לב, אדם מת כבר לא רוצה תשומת לב, כל אדם בריא וחי רוצה שישתכלו עליו, שייחשבו ממנו, שיעשו ממנו עסק; מה שמסתכלים על זה כדבר רע, זה רק אם אדם לא יודע איך לקבל את זה בדרך בריאה, והוא מבקש את זה בדרך טפשית.

אותו דבר צריף המלמד לדעת, ילדים לא קולטים מה שהם עושים, בשעת מסירת השעור הם כותבים ומקשקשים על גירות, מעבירים פתקים, מסתכלים לפה מסתכלים לשם, וכשהמלמד מעיר כבר לילד: **"צריכים לשבת בדרך ארץ!"** הילד נותן חינוך או קריצת עין לחבר, שלא תהיה לה חלישות הדעת מזה, אל תקח את זה אישי, אתה צריף לדעת שהעבודה שלך אינה הולכת לאבוד, כל מלה שאתה מדבר אל הילדים חודרת בהם.

**מכרח שתהיה בכיתה אורה שמחה**

כל שעור שאני נותן למחנכים הוא חזוק, ובכל שעור אני מנסה להסביר נקדה אחרת; היום נדבר על הנקדה שמכרח שתהיה אורה שמחה בכיתה.

מכרח להיות שמח בכיתה! אני יודע שזה דבר קצת קשה למלמדים ומורות לעשות שמח, הם מפקדים שזה יגרם לילדים להתפרע, אבל רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ו חלק ב', סימן כד) שיותר קל להגיע מרצינות לדכאון, מאשר להגיע משמחה להשתוללות.

בישיבות מגידי השעורים מפקדים מאוד שהבחורים יהיו שמחים, שהבחורים ישירו וירקדו, כי הם מפקדים שהבחורים יגיעו להוללות, ועל פן צריכים לדעת ש'שמחה' היא הדבר הכי גבוה, ולהיות רציניים בהכנעה ועם לב נשבר' זו גם מדרגה גבוהה מאוד, אבל 'הוללות' והתפרעות היא מהסטרוא אחרא, - אומר רבנו, שיותר קל לאדם לפל על ידי לב נשבר' לעצבות ומרה שחרה', מאשר לפל מ'שמחה' להוללות'.

מכרח להיות אורה שמחה בכיתה, מלמד חייב לחיף! בזמן מסירת שעור חייבת להיות אורה מאוד רצינית, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (שבת ל:)



• חזוק והדרכה

יגרום שהילד ירצה לעשות עוד דברים טובים, כדי שימשיך להיות מצלח.

**אתה הגבאי שלי!**

כשהייתי מלמד הייתי לוקח את הילדים שלא יכלו להסתדר אתם, שהם יהיו העוזרים שלי, ותוך יומים שלוש הכתה הסתדרה.

לקחתי את הילדים שבשנים הקודמות היו יושבים בחוץ בענש, אמרתי להם: **"אתה הגבאי שלי", "תעשה לי קפה", "תביא לי מלמטה את הכובע שלי", "לה למשרד ותעשה לי צלומים מהדף הזה",** את כל הדברים האלו הייתי יכול לעשות בעצמי, וזה גם הטבע שלי להכין הכל מראש, שהכל כבר יהיה מסודר כשאני נכנס לכיתה, בכל זאת הייתי משאיר במיוחד דברים מסוימים שלא עשיתי, כדי שאוכל לשלח את הילדים, שהם יהיו הגבאים שלי, לפעמים גם הייתי משאיר משהו בבית, אמרתי לאשתי שאני משאיר את זה בבית, בכונה, כי יש לי ילד שאני חייב לשלח אותו שיביא את זה, כי אין לו את היכלת לשבת, בכיתה הוא לא עושה כלום, אני חייב לגרום לו שילך שיחזור, ועל ידי זה הוא יקבל חיות ומצב רוח.

**לעשות עסק מפל הילדים**

המנהל שאל אותי, מה עושים, אם הילדים החכמים מתחילים לקלט שהילדים שאינם מתפללים ואינם לומדים נהיים מייחסים? מכבדים אותם בשליחויות להביא ולקחת, אולי זה יגרום שהילדים הטובים גם יפסיקו להתפלל וללמוד כדי שיוכלו גם להתקבל כגבאים.

אמרתי לו שאין כזה דבר, כל ילד רוצה להרגיש שהוא שונה משהו, ואם הוא לומד בהתמדה, או שהוא מתפלל יפה, תעשה מזה עסק, אותו תפאר איך שהוא לומד בהתמדה, ואיך שהוא מתפלל יפה, <<<<

הילד, יוצא שפבר היה עדיף לא להגיד כלום.

ולכן אם יש בעיה עם ילד, כדאי לשוחח על זה עם המנהל וללבן אתו האם ירויחו משהו מזה שיספרו את זה להורים, או שזה רק יעשה יותר גרוע.

אבל אי אפשר לשוחח על בעיות של ילדים ברבים בחדר מלמדים בפני מלמדים אחרים, זה דבר לא ראוי שכלם ידעו על הבעיות של אחרים. הרי גם אתה לא היית רוצה שיקחו את הילדים שלך וישוחחו עליהם פתוח עם כל אחד, אפשר לשוחח על זה רק עם המנהל, ואצל הבנות עם המנהלת.

אם רואים שמתעסקים עם הורים שיש להם אַזְנִים אטומות, והם רק אומרים כל הזמן: **"הילדים שלי הם הילדים הכי טובים", "בטוח שזה לא קרה עם הילד שלי",** אז חבל להגיד להם, ואז צריכים לעבוד לבד עם הילד, ולראות מה המיטב שאפשר לעשות עם הילד.

**שפל ילד ירגיש - "אני שונה משהו!"**

אבל מה שבטוח שהדברים הטובים שהילד כן עושה, שיגידו להורים. לדגמא, לפעמים יש ילד שאינו משתתף בלמודים, בשעת התפלה הוא חולם ומפנהק כל הזמן, הוא לא מחזיר פתקים, והחפצים שלו מפוזרים, אבל יכול להיות שהוא לא פוגע באף אחד, וצריכים לעשות מזה עסק שלם: **"הוא ילד יקר, יש לו מדות כל כך טובות, הוא לא פוגע באף אחד, לא קרה אפילו בטעות שמישהו בא להתלונן עליו שהוא פגע בו".**

זו גם עצה טובה להגיד את זה להורים, וגם להגיד את זה לילד עצמו; אם עושים עסק בכיתה ובונים את הילד עם המעלה הזאת, מקבל הילד הרגשה שהוא חשוב במשהו, הוא מרגיש שאני שונה משהו, אני מצלח במשהו, וזה

לה, מה את רוצה ממני? את רוצה לפגע בי? האם אני לא יודעת איך אני נראית?! אפשר להגיד לה: **"את נראית כל כך יפה", "הפנים שלך מאוד חכיניות",** דבר שמתאים לומר, אבל סתם דבר שאינו אמת זה מרגיז מאוד, או שזה יכול לגרום שיתחילו לרחם על המורה, חושבים: 'מסכנה, היא לא יודעת מה צריך להגיד, היא מדברת לא לענין...'

**אצל כל ילד יש משהו טוב שאפשר לספר להורים שלו**

כשרוצים לפתח בשיחה עם ההורים, צריכים לומר משהו טוב על הילד, אם הילד לא לומד או שהוא מפריע בלמודים, אי אפשר להגיד להורים: **"תענוג איך שהוא לומד", "הוא מתנהג בדרך ארץ גדולה",** צריכים להגיד על הילד דבר טוב שיש בו באמת, וזה בטוח שלכל ילד יש לפחות דבר אחד שבו הוא מצטיין, אפשר להגיד על הילד שהוא מאוד מסדר, הוא תמיד מתלבש עדין, ואומרים: **"זה דבר מאוד יפה שיש בכיתה ילד שתמיד הוא מסדר".**

**איך אומרים להורים את הבעיות של הילדים שלהם?**

עכשו צריכים לדעת איך להגיד להורים בעיה שיש לילד. קדם צריכים לדעת האם בכלל כדאי להגיד את הבעיה להורים, כי יש כל מיני סוגי הורים, יש הורים בריאים שאם אומרים להם: **"הילד שלך אינו מתנהג בדרך ארץ"** הם לא יעלבו, הם ינסו לעזור לילד, וידאגו שהילד ישתפר, לעמיתם יש הורים שהולכים לקחת את הבעיה ולמרוח אותה על המלמד, הורים מסוג זה, לא ירצו לשמע אף פעם משהו רע על הילדים שלהם, הם יתרוצו את עצמם ש: **"זה לא נכון", "זה קרה עם ילד אחר",** או שהם יגידו שהמלמד שונא את הילד, והמנהל שונא את



• חזוק והדרכה

**נקי, אולי באמת תהיה הגבאי שהכל יהיה נקי".**

תעברו על כל ילד ותחשבו איזה דבר טוב ויפה אפשר להגיד עליו, ואם יש ילדים שמפריעים בכתה, תשוחח על זה עם המנהל כדי לדעת אם כדאי להגיד את זה לאבא, ואיך להגיד את זה, כי יש הרבה פעמים שעדיף לא להגיד.

העקר תדאגו שתהיה אורה שמחה בכתה.

יעזר השם לתברך שיהיה לכם הרבה הצלחה, אמן.

הילדים ינסו לחקות את הילדים האלו.

כל ילד צריך לקבל את הזמן שלו שעושים ממנו עסק, שמדברים ממנו, שעושים ממנו משהו מיוחד, יש מספיק דברים למצא על כל ילד את במה שהוא מצטין במיוחד, לדגמא, אומרים:

**"תראו את הילד הזה, הוא לא פוגע באף אחד", "תראו את הילד ההוא, תמיד הוא אומר יפה את הברכות", "תראו את הילד הזה, הוא כל כך**

והוא כבר יהיה מרצה מזה, ולא יחפש לקבל תשומת לב אחרת; 'גבאות' נועדה בשביל ילדים שאינם יכולים להתפלל, או שאינם יודעים לקרא, או שאין להם את היכולת לשבת וללמד כל היום, וצריכים לחפש דרך אחרת כדי לגרם לו להרגיש שהוא שונה משהו, אז ממנים אותו לגבאי.

אם באמת עושים עסק רק מהילדים שהם הגבאים, אלו שלא יכולים להתפלל וללמד, אז באמת יש את הבעיה שכל

מכתבים מענייני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

מה עונים על השאלות של הילדים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יש לי בן אחד שקצת מתנדנד ביראת שמים, וברוך השם שיש עוד ילדים הן צעירים ממנו והן בוגרים ממנו. לאחרונה הוא קנה לעצמו טלפון לא בשר, הילדים האחרים מתחילים לשאל למה יש לו את זה, והם גם מתלוננים שהילדים בפתה שלהם עושים מהם צחוק שיש לאח שלהם דברים טמאים; איך אני מסביר זאת לילדים באפן חכם ומובן?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' תברך - יום ב' פרשת ויצא, ד' כסלו, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

לא על כל השאלות שילדים שואלים - צריכים לענות, כשהם שואלים כאלה שאלות רגישות מתחמקים בחכמה.

ילדים תמיד מחפשים את התרופים מהסוג הזה; למה לו מתר ולי אסור? למה אני צריך ללכת לישן כשהשני עדין ער? ילדים תמיד מחפשים להתחמק בטענה למה לאחרים מתר ולנו אסור; הדרך הנכונה היא לומר: "מה אתה מסתכל על השני? אתה צריך לעשות מה שנכון; מה שהשני עושה - לא קשור אליך בכלל".

אם הילדים באים הבייתה ואומרים שמציקים להם בתלמוד

תורה - אתה צריך לדבר עם המלמד ועם המנהל שיחנכו את הילדים, שילמדו אותם לא לפגוע בשני.

הורים צריכים לבכות הרבה להשם תברך על ילדים פשרים. שאלו את החת"ם סופר זכותו יגן עלינו איך הוא זכה לכאלו ילדים טובים, ענה החת"ם סופר: "כל לילה בשעה שאמרתי תיקון חצות מלאתי פוס בדמעות, בקשתי על ילדים טובים"; זה הדרך לזפות לדורות ישרים.

השם יעזר שתצליח בכל העניינים.

...

(עצתו אמונה פרשת וישלח תשפ"ב)



לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימיל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חזיון (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363 / 845-351-9060

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חזיון יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361 / 845-351-0910

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חזיון יומי chizikyomi@gmail.com